

ÉLETTÜNK

XXXVII. évf. 3. szám (37. Jg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

2005. március

MINDENKI FELELŐS A TÖRTÉNELEM ALAKÍTÁSÁÉRT

**II. János Pál pápa üzenete
az auschwitzi koncentrációs tábor
felszabadításának 60. évfordulójára**

„Hatvan év telt el az Auschwitz-Birkenau-i koncentrációs tábor foglyainak kiszabadítása óta. Erre emlékezve, gondolatban keressük fel a tragédia színhelyét és szemléljük a programozott gyűlölet tragikus eredményét. Emlékezzünk azoknak a személyeknek a millióra, akiknek ártatlanul embertelen szenvedéseket kellett elviselniük, akiket a gázkamrákban megsemmisítettek és krematóriumokban elégették. Fejet hajtok mindazok előtt, akik átérték a gonoszság és a misztériuma, a mysterium iniquitatis megnyilvánulásait” - ezekkel a szavakkal kezdődik II. János Pál pápa üzenete, amelyet az emlékezés során József Kowalczyk érsek, lengyelországi apostoli nuncius olvasott fel lengyelül.

*A Soa tragédiáján
senki sem teheti túl magát*

Üzenetében a szentanya felidézte, hogy 1979-ben ő maga is ellátogatott a koncentrációs táborba és elidőzött az áldozatoknak szentelt, különböző nyelvű felirásokkal ellátott táblák előtt. A pápa 19 nyelvet említett meg, köztük a lengyelt, a görögöt, a hébert, az orosz, a romát, a spanyolt és a magyart. A héber feliratú tábla előtt akkor ezt mondta: „Ez a felirat annak a Népek az emlékéit idézi, amelynek gyermekeit teljes megsemmisítésre ítélték. Ez a nép Ábrahám leszármazottja, aki Tarszusi Pál szavaival a mi atyánk is a hitben. (vö. Rom 4, 11-12) Eppen az a nép, amely Istentől kapta a parancsot, hogy ne öl, saját magát tapasztalta meg mit jelent ölni. Senkinek nincs joga ahhoz, hogy közönyösen haladjon el ez előtt a tábla előtt.” „Ma is megismételtem e szavakat” - írja a pápa üzenetében. „A Soa tragédiáján senki sem teheti magát túl. Az a kísérlet, hogy természetesen elpusztítsanak egy egész népet, árnyéként borul Európára, sőt az egész világra, olyan bűntett, amely örökre foltozott a történelmi emlékműben. Legyen ez figyelmeztetés a ma és a jövő számára: soha nem szabad olyan ideológiáknak behódolnunk, amelyek igazolják az ember méltóságának eltiprását a faj, a bőrszín, a nyelv, vagy a vallás különbözősége miatt. Jelenlegi felhívásomat főleg azokhoz intézem, akik a vallás nevében folyamodnak a terrorizmushoz” - írja a pápa. Ezek a gondolatok a jubileumi szentév alkalmával és a szenthelyeken tett látogatásai során is elkísérték II. János Pált, elsősorban is a Szent Péter-bazilikában tartott, nagy bűnbánati liturgia alkalmával, valamint Jeruzsálemben, a Soa emlékhelyén, a Yad Vashemben és a templom nyugati falánál tett látogatása folyamán.

Visszatérve 1979-es auschwitzi látogatásának gondolatához, a szentanya felidézte, hogy nagyon sok orosz és cigány élete is odaveszett ezen a helyen, majd a koncentrációs tábor lengyel feliratú tábláira utalva felidézte az emberiség történelmének egy másik fájdalmas szakaszát: a lengyel nemzet, amely oly nagy árat fizetett azért, hogy megszabaduljon a náciizmus gyászos ideológiájától, egy másik pusztító ideológia, a szovjet kommunizmus rabságába kerül. A pápa hálát adott Istennek, hogy Lengyelország mára végre megtalálta a jogos helyét Európa térképén.

A koncentrációs tábor különböző nyelvű táblái előtt időzőve a pápa Isten irgalmas szeretetére ajánlotta a sok ártatlan

(Folytatás a 4. oldalon)

A KERESZTTŐL A HÚSVÉT RAGYOGÁSÁBA

Írta: Török Csaba, Vatikáni Rádió

„Akiket Te választottál, hogy kövessenek Téged, Hogy egy napon majd Körülötted legyenek az égi trón mellett, Azoknak most itt kell állniuk Veled a kereszt alatt, És a keserű szenvedés vérével kell Megszerezniük az értékes lelkek égi ragyogását, Amelyet az Isten Fia örökségül hagyott rájuk.”

1938 nagyhete alatt Szent Terézia, polgári nevén Edith Stein, egy lelki gyakorlat keretében készült örökfogadalmára a Kármelben. Az elcsöndesülés szent napjai során, Nagypénteken vetette papírra ezeket a sorokat, egy a Szűzanyához intézett verses elmélkedés befejezéseként. Az egyháztanító csodálatos érzékenységgel fogadta be a Szent Három Nap misztériumát szívébe. Valóban, nekünk, a kiválasztottaknak, ott kell állnunk a kereszt alatt - ez nem lehetőség, nem ajánlat, hanem hitünk szükségszerűsége. Ott kell állnunk, hogy megismerjük Isten szeretetét és szenvedését, irgalmát és igazságosságát, alázatát és dicsőségét. A kereszt alakban összeacsolt két faág nem csak ég és föld, Isten és ember találkozási helye, de ezen a ponton ér egybe a megtestesült Ige megváltói művének két valósága: a megaláztatás és a felmagasztaltatás, az alázállás és a felemelkedés. Enélkül, az örökkévalóság és az egész világegyetem felé kitaruló történet nélkül Jézus tanítása, nyilvános működése és csodái talán nem lennének semmi egyéb, mint a történelem sodrában kiürülő szó, ellobbanó láng, elcsendesülő hang. De ugyanígy a feltámadás fénye, dicsősége sem mutatná meg önmagában azt, hogy kicsoda Isten s mire hivatott az ember.

A kereszt valóban a hit kiváltságos helye, ahová mindannyiunknak el kell juttatnunk. Részesednünk kell a Golgota eseményében, ahol az egész Údvtörténet fordulópontja érkezik el, magába foglalva teljes emberi valóságunkat: Krisztus „megalázta magát és engedelmességet mindhalálig, mégpedig a keresztihalálig. Ezért Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölül van minden névnek” (Fil 2,8k). Az ember ősbűne nyer itt feloldozást: a büszkeség („olyanok lesztek, mint az istenek” - Ter 3,5) és az engedelmesség („ettől a fáról, jóllehet megtiltottam” - Ter 3,17), amelyeknek következménye a halál, a szenvedés, a bűntudás, az elidegenedés a világban és a világtól, a többi embertől („Vágyakozni fogsz férjed után, ő azonban uralkodni fog rajtad” - Ter 3,16). Jézus nem szavakat, tanítást, vallási gyakorlatot állít elénk válaszként - magát, saját teljességét ajánlja fel megváltásunkért. Az isteni Ige ember lesz, hogy emberként élhessen - és meghaljon. Engedetlenségünkért engedelmisségével engesztel, s mert az ember áldást keresve bűne által átkot hozott a földre (vö. Ter 3,17), ő inkább elviseli azt, hogy az emberek szemében átkozott legyen, hogy ezáltal áldással lehessen számunkra. „Bár a mi betegségeinket viselte, és a mi fájdalmaink nehezédtek rá, mégis Istentől megvertnek néztük, olyanok, akire lesújtott az Isten, és akit megalázott. Igen, a mi bűneinkért szúrták át, a mi gonoszságainkért törtek össze; a mi békkességünkért érte utol a bün-

tetés, az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást” (Iz 53,4k). A bűnre elszakadás, elmagányosodás, kiüresedés, az ősi, Istennel való béke és barátság paradicsomi állapottól való kiűzetés volt a válasz. Jézus keresztjére azonban Húsvétvasárnap felel, a

Krisztus levétele a keresztről,
Máramaros, Borromeo Szent Károly templom,
ismeretlen festő. Fotó: Fazekas József-Tamás.

szenvedés és megalázottság kínjára az Atya megdicsőítő jobbra. „Nézzétek, szolgám diadalmasodik, fonséges lesz és felmagasztalják, és nagy dicsőségre emelkedik. Amint sokan megborzádtak láttán - hiszen oly dicstelennek látszott, és alig volt emberi ábrázata -, úgy fog majd sok nemzet ámulni rajta, és királyok nemulnak el színe előtt” (Iz 52,13kk).

Igen, ott kell állnunk a kereszt alatt, hogy ezeket a szent titkokat szemlélhessük, s szemünk megnyíljk, értelmünk képessé váljk Húsvét napján nem csak megpillantására, de mélységének megvilágítására is. Krisztus szeretete gyűjt egybe bennünket az élet fájának bizonyuló keresztjében, a szó mindkét értelmében: Krisztus irántunk megnyilvánuló kiválasztó szeretete és a mi Krisztus iránti szeretetünk. Ebben a szeretetben elmerülve kell hagynunk, hogy „a keserű szenvedés vére” ránk hulljon, megjelöljön minket, homlokunkat, kezünket - de mindenekelőtt szívünket. Ekkor meg fogjuk érteni, amit Nagypénteken énekel az Egyház: „Íme, a fa miatt jön az öröm az egész világba”. A keresztnek függő sápadt testre mutat, amelyet az apostolok láthatnak Húsvét napján, s amelyet az Oltárszentségben magunkhoz veszünk. A reánk hulló vér már azt a megdicsőült vért fogja jelezni, amely az eucharisztikus kehelyben átváltozik. Nagypéntek önmagában értelmetlen, csak akkor táru fel titka, hogyha Húsvétvasárnap fényében szemléljük. De ugyanígy, Húsvétvasárnap di-

csősége és ragyogása hamis, talmi fény lenne, ha nem a kereszt fájának, a Kálváriának és a nagyszombati sírnak éjszakájából, sötéttségéből támadna.

„Húsvéti bárányunkat, Krisztust feláldozták. Ünnepeleink tehát, de ne a régi kovással, sem a rosszaság és gonoszság kovásával, hanem a tisztaság és igazság kovással kenyerével” (1Kor 5,7k) - írja Pál apostol a korinthusi keresztényeknek. Csodálatos módon fejezi ki a keresztáldozat és a feltámadás egységét, hisz a rosszaság és gonoszság, amely keresztire szögezte Jézust, legyőzött, mivel Húsvétvasárnap felragyogott, a tisztaság és igazság napja, Krisztus. Az Eucharisztia Évében különös módon is fontolóra kell vennünk az apostol szavait, hisz egyfelől emlékeztet, hogy az új Húsvét kovással kenyerével, az Oltárszentség maga a feláldozott Bárány, Krisztus; másfelől pedig buzdít és figyelmeztet, hogy valóban, igazán ünnepeleink igazságban és tisztaságban. „Vigadjatok az Úrban igazak és örüljétek, új-jongjátok mindnyájan, tiszta szívűek!” (Zsolt 32,11).

Az Eucharisztia távlatában és fényében kell Isten elé vinnünk ezt az újonnan örömről, eme húsvéti ünneplésünket, nem elfeledve, hogy különösen is igazak O. Clément-nak, a jeles francia teológusnak szavai: „az Eucharisztia nem más, mint Húsvét misztériumának aktualizálása a Szentlélekben”. Közös ünneplésünk tehát, amelynek csúcspontja a szentmise, a legteljesebb mértékben kifejezi és megvalósítja kezdő gondolatunkat: a kereszt alá gyűjt bennünket, hogy ott megfűrdve a Feláldozott véreben átmelessünk Húsvét ragyogásába. Az Oltárszentségbe bele van írva e kettős-egy titok, kereszt és feltámadás titka, amely közösségeinkben, közös liturgikus imánkban eleven s állandóan jelenvaló, megújítva, megerősítve és megőrizve bennünk az örömet, összetartozásunk tudatát, a keresztből fakadó s az azt körülölelő szeretetegységünket, amely Húsvétban beteljesül.

Végezetül egy Babits Mihálytól vett versrészlettel kívánok az Életünk minden kedves Olvasójának áldott, kegyelmeiben gazdag, allelujás Húsvétot!

*Az Úr nem ment el, itt maradt.
Öbeléle táplálkozunk.
Óh különös, szent, nagy titok!
Az Isten esszük, mint az ősz
törzsek borzongó lagzikon
ették-itták királyaik
húsát-vérét, hogy óriás
halott királyok ereje
szállna mellükbe, - de a mi
királyunk, Krisztus, nem halott!
A mi királyunk eleven!
A yenge bárány nem totem.*

**MINDEN OLVASÓNKNAK
ÁLDOTT
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK**

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Szököár és szexturizmus

Örömmel és köszönettel - több hónapos szünet után - figyelmes nyugat-németországi olvasónk sorait. Ebben, szokásához híven, ismét rendkívül érdekes és aktuális kérdést vet fel a Délkelet-Ázsiát sújtotta földrengés és szököár kapcsán. Idézet leveléből:

„A most felvetendő kérdés nem vesztélytelen a mai 'felvilágosult, toleráns és globalizált' világban, de mégis felteszem. - Állítólag csupán Németországban 400.000 'szexturista' utazik évente Távol-Kelre; a Pater Shay Cullen Gyermekvédő Organizáció információi szerint ezeknek kb. fele keres és talál közvetítőket és kerítők segítségével, rendszerint kiskorú és gyakran rabszolgasorsban tartott partnerre. Korrupt rendőrök és élődi ügyvédék ellen a törvény tehetetlen. A Kambodzsai Gyermekvédelmi Szervezet képviselője, Pierre Legros szerint, évente csupán 5 (!) aktív pedofil tettes kerül letartóztatásra. Nagyon megbotránkozó az a feltételek módjában felvetendő gondolat, miszerint ezáltal ismét a gyakran évszázadokig hallgató és láthatatlan 'Seregek Ura' gyúlt méltó haragra?!”

Miklós atya válasza:

Az Indiai Óceán szigetvilágát és a vele határos területeket megrázó december 26-i földrengés, és az azt követő szököár, már csak gigantikus méretei, a 230.000 halálos áldozat és az okozott iszonyú anyagi károk miatt is, felriasztotta gyakorlatilag az egész világot. A megdöbbentés, amely az emberiséget elfogta, olyan szolidaritás-hullámot váltott ki, amelyre még nem volt példa. A mérhetetlen gyász és fájdalom mellett, mely átjárta a szíveket, valamennyire megvizsgált ez a világot átfogó, politikai vagy gazdasági ellentéteket ignoráló, részvétel az áldozatokra ért károk helyrehozatalában, spontán segítőkészség, mely komoly anyagi áldozatoktól sem riadt vissza. Első eset volt, hogy a krónikus gazdasági krízissel küszködő kormányok egymást licitálták túl egyre nagyobb összegek megajánlásában. Tekintve, hogy az elmúlt évek, évtizedek során nap mint

nap kergették egymást a hírek terrorizmusról, háborús borzalmakról, öngyilkos merényletekről, ártatlanok lemeszárlásáról, az embernek tudomásul kellett vennie, hogy Vörösmartynak volt igaza sötét versonarával: „Az ember sárkányfog vetemény, nincsen remény...” De lám, most egy ilyen katasztrófa elővarázsol a globalizált önzés, kíméletlen pénzhajhászat és embertelen erőszak szemétdombja alól elvesztettek hiitt emberiségét, nagyvonalú áldozatkészséget, sőt talán még az idegen szavak szótárába száműzött szeretetet is. Jó érzés azt mondani, tudni: mégiscsak élnek még emberi emberek ezen a sárgolyón. E biztató, reményt keltő felismerés azonban nem hallgattatja el a feltoluló kérdéseket, elsősorban a nagy „miért”-et.

A földrengés-kutató tudósok erre pontos választ tudnak adni. Beszélnek tektonikus földmozgásról, egy Dél-Ázsia alatt elhúzóóó óriási üregről, több száz kilométer mélységben a tenger, illetve a szárazföld alatt, és arról, hogy mindez nem egyéb, mint egy természetes kiegyensúlyozódási folyamat.

Egy ilyen válasz a természettudósokat persze kielégíti, de a magunkfajta földhözragadt laikust nem. Mi, akik úgy gondoljuk, hogy a kozmikus erőket egy magasabb hatalom, sőt egy személyes Teremtő hozta létre és irányítja, akiről - legalábbis a kereszténység - azt tanítja, hogy Ő a szeretet, nem értjük, miért engedett meg egy ilyen döbbenetes természeti katasztrófát, amely százezrek életét került, milliókat tett földönfutóvá, leírhatatlan szenvedést és károkat okozott. És ehhez kapcsolódik a másik kérdés, mely olvasónk leveléből is kicseng: nem akart-e Isten büntetni ama „szexturizmus” néven ismert gonoszteretek miatt, részvelet az áldozatokra ért károk helyrehozatalában, spontán segítőkészség, mely komoly anyagi áldozatoktól sem riadt vissza. Első eset volt, hogy a krónikus gazdasági krízissel küszködő kormányok egymást licitálták túl egyre nagyobb összegek megajánlásában. Tekintve, hogy az elmúlt évek, évtizedek során nap mint

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

1.

Imádkozunk, hogy a kormányok politikája és fejlesztési terve mindig tekintettel legyen a szegényekre, a kitaszítottakra és az elnyomottakra.

Szép keltüzés, még akkor is, ha mindenki tudja, hogy ezt nehéz megvalósítani. A politikának sok eredője és összetevője van, minden embernek más a fejlődéstörténete, és egyedileg kell segíteni rajta. Az ügyintézés esetenként hetek-hónapokat vesz igénybe. A segítséget sokan igénylik.

Az érem másik oldala: az elszegényedést, állását, lakását elvesztő ember nem képes a hajléktalanszállón új életet kezdeni. Nincs semmije, önbecsülése is alig. Ez fáj a legjobban. Ha az ember megéri önbecsülését, ebből eredően a hitét, akkor a nehézségek „hegyeit” is képes „felretolni”, s újra talpra állhat. Ezért könyörögjünk.

2.

Imádkozunk, hogy a részegyházak megértse: csak szentéletű keresztényekkel lehetséges az igazi újravangelizálás.

Az újra evangelizálás nem statikus feladat. Akik elteltek a Szentlélek kegyelmével, azok hamar meglátják különféle feladataikat. A Mindenható egészen világosan tudat adja - annak, akinek akarja - küldetése szándékát. Mindezzért bensőszerűen kell imádkozni. Akit Isten megvilágosított és megerősített, az nevelhet szent embereket.

Fejős Ottó

VELÜNK VAN

3.

AZ EUCHARISZTIA:

HÚSVÉTI MISZTÉRIUMÁNAK MEGJELENÍTÉSE

Az Eucharisztia-ban Jézus Krisztus valóságosan jelen van, mégpedig a húsvéti misztérium dinamikusan valóságában. A 2. Vatikáni Zsinat többször is felhívja figyelmünket arra, hogy a szent liturgiában Krisztus húsvéti misztériuma lesz jelenvalóvá azért, hogy abba belekapcsolódjunk. Különösen a szentmise-áldozat cselekményében történik ez meg kifejezett módon. Mi ez a húsvéti misztérium, vagy másképpen a keresztnek a titka, mely Krisztus földi életének a csúcspontját képezi, és amelyre minket, keresztényeket meghív keresztységünk által, hogy azt nemcsak a liturgiában, hanem a mindennapi életben is megvalósítsuk?

Az újabb teológiai és liturgikus tanulmányok úgy magyarázzák a Húsvéti Misztérium fogalmát, hogy az 4 mozzanatot foglal magában. Mind a négy egyszerre történik, jóllehet időben és véges értelmünk miatt 4 részre lehet felosztanunk, hogy jobban megértsük jelentőségét. Az első mozzanat: a halál, a második a feltámadás, a harmadik a mennybemenetel, és a negyedik a pünkösdi Lélek kiárasztása. Jézus Nagypénteken meghalt a kereszten, kiadta lelkét ezekkel a szavakkal: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet!” Amikor földi élete így befejeződött, abban a pillanatban elkezdődött feltámadt élete, a dicsőség Új Élete, mint az Atya ajándéka. Ez a csodálatos átváltozás a halálból az életbe alkotja a titokzatot magját a húsvéti misztériumnak. De nehogy azt gondoljuk, hogy csupán az előző földi élete folytatódik a feltámadással, ezért a mennybemenetel figyelmeztet arra, hogy az új élet belépés az Isten életébe, ahol Jézus az

Ebben az összefüggésben, Krisztus megváltói szenvedése, halála és feltámadása révén kínálkozik a megközelítése a rossz, a gonosz, a szenvedés „miért”-jének. A kérdés Krisztusban sűrűsödik össze és benne oldódik meg.

A gyakorlatban persze, a világ felmérhetetlen szenvedése, nyomora, kínja látán, továbbra is megoldatlannak érezzük a problémát, mert ember sikon nincs rá világos válasz. „Miért sújt engem az Isten? Mivel érdemeltem meg, hogy így büntet?” - hallani mindig újra. Mintha Istennek nem lenne más szörözése, mint hogy a fejére üt azoknak, akik nem tartják meg a parancsait.

Isten nem rendő, aki csak azt lesi, hogy büntető cédulat írjon, ha netán megszüntük a mennyei „közlekedési szabályokat”. És nem teszi ezt akkor sem, ha olyan szörnyűséges gazemberségek történnek, mint amit a szexturizmus produkál. Eltekintve attól, hogy a földrengés és szököár milliószámra ártatlanokat sújtott és nem éppen azokat, akik esetleg megérdemelték volna.

De két pozitív eredménye mégis volt a rettenetes tragédiának: az egyik az, hogy az emberek elkezdtek gondolkodni és rájöttek, hogy milyen kicsike pont vagyunk és milyen tehetetlenek a természet erőivel szemben. Végül is Isten kezében jó helyen vagyunk. A másik szempont, amire bevezetőben utaltunk: az a spontán szolidaritás, az összetartozás tudata, amely a világméretű segítségben megnyilvánult, és amely miatt az ember talán mégis megérdemeli, hogy ebben a világban is „élete legyen, s az bőségben legyen” (Jn 10, 10). Mert az ember csak akkor ember, ha szeretni tud.

Atya jobbján foglal helyet. Tehát megdicsőülés és nem csupán a földi élet folytatása. Amikor ezt a mennyei életet elnyeri Jézus az Atyától, akkor nem csak élővé válik, hanem „életadóvá” (zoopion) is, vagyis kiárasztja lelkét, a Szentlelkét a világba, szeretett tanítványaira Pünkösöd ünnepe né lángnyelvek formájában. Ez a csodálatos, misztikus, titokzatos átváltozás az a győzelem, amellyel Jézus megváltotta a világot és benne minket. Emberi észsel nem értjük, ezért titok, keresztény hitünknek központi misztériuma.

Nos ez a húsvéti misztérium, aminek révén Jézus papi hivatalát gyakorolja, lesz jelenlevővé a liturgiában, elsősorban a szentmise alkalmával. Maga Jézus van jelen az oltáron, feláldozza magát az Atyának, majd feltámad, mennyei dicsőségében ránk árasztja Szentlelkét, hogy minket magához vonzzon. Teszi ezt azért, mert a keresztiségben elköteleztük magunkat neki, hogy Vele akarunk élni és halni és feltámadni. Tehát az Eucharisztikus cselekményben ránk hárul a feladat, hogy Jézussal meghaljunk, hogy aztán Vele együtt fel is támadjunk, részt vegyünk a mennyei élet isteni világában, és képesek legyünk a Szentlelkét a világba lehelni. A feltétele ennek a „tevékeny részvételnek” az, hogy tudjunk meghalni önmagunknak, önző lényünknek, legalább valamennyire, és remélhetőleg egyre növekvő módon keresztény életünk folyamán. Így részesedünk Jézus papságában. Amennyire képesek vagyunk erre a „meghalásra”, annyiban tapasztaljuk meg már most is a feltámadás örömet, a mennyei dicsőséget, és a Szentlélek kiárasztásának a tényét. A teljes részesedés Krisztus húsvéti misztériumában azonban csak akkor fog megtörténni, ha egészen meghalunk önmagunknak, vagyis amikor elérkezik a földi halál pillanata, és öszinte szeretetünk bizonyítására teljesen át tudjuk magunkat adni az Atyának a kezébe.

Jézus húsvéti misztériumához való csatlakozásunk tehát az a „tevékeny részvétel”, amit a 2. Vatikáni Zsinat annyira hangsúlyoz. Ez természetesen nem szorítók csupán a liturgiára, hanem mindennapi keresztény életünkre is. Amennyiben képesek vagyunk önzetlenül másokért élni, magunknak pedig meghalni, annyiban leszünk részesei a feltámadás, mennybemenetel és Lélek-áradás titkainak is. Krisztus papságában való részesedésünk megkívánja tőlünk, hogy Vele együtt hozzuk meg életünk áldozatát, és ugyanakkor legyünk közvetítői is az Atya és gyermekei között tevékeny keresztény életünkkel.

Miklós-házy Attila S. J., püspök

A NEMZET EGYSÉGÉÉRT

II. Rákóczi Ferenc imája

A te kezedben van szívünk, Uram,

Döfd át szereteted nyílával,

Gyújtsd fel a lomhákat,

Vezesd vissza az elvégyedettedek,

Világítsd meg a vakokat,

Lágyítsd meg a hajthatatlanokat,

Bátorítsd meg a habozókat,

Tanítsd a tudatlanokat,

Gyárapítsd bennünk a hitet,

Gyújtsd fel a kölcsönös szeretet lángját,

S újra és újra kérlek,

Add, hogy szereteted gyárapodjék,

Hogy ez az isteni láng

Eméssze föl viszálykodásainkat.

ÖTVEN ESZTENDŐ UTÁN IS PÉLDAKÉP

Bura László közelmúltban, Szatmárnémetiben megjelent „Közöttünk él” című könyvének lapjain egy szemünk előtt kibontakozó életút történetül, kitérőktől mentesen vezet a kis partiumi falutól, a kálmándi zsellérsorsú földműves családból a püspöki trónig, az egyházért vállalt vértanúságig. Scheffler János szatmári püspök elkötelezettsége, az egyházzal mindenben azonosuló szemlélyiségi példája, a szolgálatot folytonos tanulásként és kemény munkaként értelmező, az engedelmességet és alázatot a jellem próbaköveként megfogalmazó, püspöki kinevezését „Isten akarata”-ként fogadó főpásztor követendő ideálként ragyoghat értékvesztő, a nemes eszményeket nélkülözőz korunk embere előtt.

Az idő, amelyben élt, súlyos terheket rótt a társadalom, az emberek vállára. Scheffler Jánost sem kímélte. Mélyről indult, ahonnan csak konok akarattal, kitartással, céltudatossággal, tanulással és kemény munkával lehetett kitérni, fölemelkedni. De mit ért volna mindez mély hit nélkül, annak tudata nélkül, hogy Istennek szándéka van vele?! Az életút pályaszakaszain mindig adva vannak azok a személyek, akik sorunkat a Jó irányába terelik - a bölcsőtől a sírig. Scheffler János vértanú püspök életében is ott találjuk ezeket az összetevőket, útmutatókat. A gyermekkorban megfogant hivatásért kiérlelődik. A kibontakozás lehetősége, a talentum acélos akarattal történő hasznosítása emeli őt arra a magaslatra, amelyre följutott. Nem máról holnapra. Maga mondja: „minden jó és szent dolognak érési folyamatra van szüksége”. De az érés nem magától adódik. Isten akarata a mi mindennapjainkban, a mi törekvésünk, a mi munkánk által realizálódik. A könyv lapjairól kibontakozó élet megismerése során nőttön nő bennünk a csodálat. Önvizsgálatra buzdít: hányszor és hányszor

kinálkozott számunkra is a lehetőség, de gyengéknek bizonyultunk, a könnyebbik utat választottuk; hány-szor próbált meg minket is az élet, de a kiállás helyett meghunyászkodtunk, ha akadályba ütköztünk, lemondtunk a küzdelemről.

Előttünk áll egy tölg, mely dacolni tudott minden viharral. Elénk tárul egy élet, mely négy évtizedes elhallgatás után, bővőpatakként, im a felszínre tör s tizen számunkra: a mi életünk értelmét és célját is új perspektívába helyezi, megrajzolva, elénk tárva annak örök érvényű koordinátáit: a hittel megszentelt életet, a társadalom és embertársaink szolgálatát, a szeretet igényét és kisu-gárzását.

Szellemi munkásságának gyümölcsei jórészt kiadatlanok, kéziratait csak az egyház későbbi köreiből ismerik, talán ott sem eléggé. A kötet függeléké-ként közölt adattár adóssá-gainkra int: „terjedelmes lelki irodalmi hagyatéka szakszerű tanulmányozásra, időszűrűsítésre, haszno-sításra vár”, megjelente-tük, közkinccsé tetelük nem csupán kegyeleti kö-telességünk lenne, a XXI. század emberének is van/vo-lna mondanivalója, ér-vényes üzenete. Jó példa erre Scheffler Jánosnak a Szatmári Püspökség által 1998-ban megjelentetett „A pap” című könyve, amely a körösbányai száműzetés-ben megírt lelkigyakorla-tának nagy részét foglalja magába, valamint az Ott-honom Szatmár megye so-rozatban, dr. Tempfli Imre által, igen gazdagon adatolt előző kiséretében, 2002-ben közzétett „Dr. Scheffler János szatmári püspök és nagyváradi apostoli kor-mányzó pásztorlevelei és utolsó írásai” című kötet.

Scheffler János püspök vértanúsága indította a Szatmári Római Katolikus Egyházmegyét, néhai Reizer Pál püspököt arra, hogy a Szentseknél kezdeme-nyezze boldoggá avatását. Emlékének ápolását szem-lélteti Bura László mostani

kötete, s az ezt megelőző is, a „Hűségesen, fáradszat-lanul”. Emléke megbecsü-lésének jeleként róla ne-vezték el a Szatmárnémeti-ben létrehozott Lelkipász-tori Központot. Az Ó fő-pásztori törekvése és szán-déka ölt testet az egyház-megye jelenkori megújulá-sát jelző templomépítések-ben, katolikus oktatási in-tézményeink és a lelki ségi mozgalmak újraélesztésé-ben. Emléke megbecsü-lését példázza a szülőfalujá-ban múlt év decemberé-ben emelt szobor. „Arcké-pe ott látható 2004. októ-ber 9-től Lengyelország-ban, a krakkói Isteni Irgal-masság-bazilika atlempo-mában, a Szentek Közös-sége magyar kápolnájának falát díszítő monumentális mozaikfreskón.”

Bura László könyve is-mételen ráirányítja figyel-münket arra a Főpásztor-

Scheffler János szatmári püspök (1942-1952)

ra, kinek életét kiolthatta az önkény. Egyháza iránti hűsége, mártíromsága mindenkor erőt adó forrás volt egyháza, papjai és hívei számára; ötven esztendő múltán is példaként áll előttünk, melyből erőt méríthetünk. A hitehagyott világban, a keresztyén érteket megtagadó Európában is küzdenünk kell hitünkért, egyházunkért és nemzeti hagyományainkért, értékeink megőrzésért. Főpásztori jelmondatának szavaival - Hogy mindnyájan egyek legye-nek - int arra, hogy egyek legyünk az Isten- és em-berszeretetben, egymás megbecsülésében.

Máriás József

Szeretet a fegyverek között

II. János Pál pápa bejelentette: 2005. végéig a kutatók számára hozzáférhetővé teszik az 1939. és 1947. között működött Hadifoglyok Vatikáni Információs Hivatalának archívumát. A szervezetet XII. Piusz 1939. szeptemberében, alig a háború kitörése után hozta létre az azal, hogy a szét-szakított családok újra egymásra találjanak, s az eltűnt vagy fogságba esett katonákról hírt kapjanak az otthon maradtaknak.

Az állományt kéziratos levelek, táviratok, adatlapok, a foglyitáborokat látogató apostoli nunciusok jelentései, a nagykövet-ségekkel folytatott tárgyalások anyagai, részben a Vörös Kereszt által szolgáltatott

folgolynévsorok és az internáltak listái, de mindenenekül a foglyok és magánszemély-levelei képezik. Összeességében mintegy 3 millió dokumentumról van szó.

A mű „Inter arma caritas” - „Szeretet a fegyverek között” címmel jelenik meg. A világháború kirobbanásától a fegyverletétel utáni évekig, a különböző frontokon és országokban nyomom követhetjük a hadifoglyok sorsát, helyzetét. A kötet végén található név- és helynévmutató.

A könyvformátumú kiadásnál még jelentősebb a számítógépes technikával elő-készített publikáció. Nyolc DVD-lemezen kiadták az archívum teljes állományát, fénykép-formátumban. VR/MK

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Vass György SJ

P. Vass György SJ „kiérde-mesült” egyetemi tanár. Inns-bruck megyéspüspökének megbízásából 1997 óta az inns-brucki magyar hitközség lelki-pásztori tanácsadója és annak szolgálatát nagy részben ő látja el. Ugyanakkor 2003 óta, mint állandó segédlelkész plébániosi szolgálatot teljesít Reith közösgében, Seefeld mellett.

Budapesten született 1928. április 1-én. Iskoláit a Csalo-gány utcai tanítóképző gya-korló iskolájában, majd a budai Rákóczi-ánumban végezte. Itt érettségizett 1946-ban. 1946 júliusában felvételt kért a jezsuita rendbe. A noviciátust Budapesten, a Manrézában végezte. 1948-ban Szeege-den elkezdte filozófiai tanulmányait, majd a rendi előjárók szándékának megfele-lően, fiatal rendtársaival külföldre menekült, hogy tanulmányait folytassa. Güssing, Fürstenfeld, Graz, Sankt Andr (osztrák noviciátus) érintésével Inns-bruckba került, és hamarosan az ottani egyetem teológiai szakán folytatta tanul-mányait. Az első év sikeres vizsgái után, 1949-ben római előjárói, az összes többi magyar jeszuita növendékkel együtt, a fel-ső-olaszországi Chieribe rendelték, ahol az ún. Villa Luigina-ban folytatta filozó-fiai tanulmányait, mígnem Leuvenben nyerte filozófiai licenciatúsát. Ezt köve-tően a Dél-Német jeszuita provincia schwarzwaldi St. Blasien fiú-kollégiumá-ban lett nevelő, prefektus. 1954-ben Ang-liába, az Oxford melletti Heythrop Col-lege-ben kezdte el teológiai tanul-mányait. A teológia második éve után az angol rendtartomány meghívta, hogy tanul-mányai után Heythropban teológiát ta-nítson. 1956-ban, pappá szentelése előtt néhány hónappal, több mint egy hónapig tolmácsolott az Angliába került magyar menekülteknek és igyekezett ügyes bajos dolgaikat intézni. 1957. július 30-án szentelték pappá Heythrop College kápolná-jában. Szentelésén édesanyja is részt vett, aki fia nagy öröme, 1957-ben az evan-gélikus hitről a katolikus hitre tért. 1958-ban tette le a végső szigorlatait. A harmadik próbáevet a St. Beunos College-ben, Walesben végezte. Már itt megkezdte írói tevékenységét. Tanulmányt írt Teilhard de Chardin lelki ségéről, amely nyomta-tásban német és angol nyelven is megje-lent. De Lubac gratuláló levélben méltat-ta. A probáció befejezése után, 1959-ben vándorúttja Rómába vezetett, ahol doktro-r disszertációjára központosította mind-en erejét. Szent Tamás műveit tanulmá-nyozta, hogy megállapíthassa, milyen módszerrel használja írásaiban a Szent-írást.

Tézise megvédése után, 1962 januá-rjában visszatért Oxfordba, ahol mint új-donsült „Doctor Divinitatis” és „lecturer” rögvest megkezdte tanári működését: a teológia szakon dogmatikát, valamint a filozófiai fakultás keretén belül termé-szetes istentant tanított haladók számára. A II. Vatikáni zsinat után a londoni álla-mi egyetem, az ökenumenikus mozgalom jegyében, Heythrop College-et elfogadta, mint ennek szerves, konstitutív tagját (Ang-liában az egyetem a kollégiumok föderá-ciója). 1970-ben elhagyta Oxfordot, és át-települt Londonba. Az új kollégiumot a Holy Child apácákóttal bérlelték, és szoro-san együttműködtek a Kings College anglikán teológiai karával. Heythrop College, mint az első katolikus intézmény a refor-máció óta egy angol világi egyetemen, ha-marosan vezető szerephez jutott. Teljes ki-bontakozásának azonban Vass professzor már nem lehetett tanúja. Hat év londoni

tanítás, kutatás, írogatás után előljárói Innsbruckba hívták (illetve „küldték”), ahol 1977-ben elfogadta P. Karl Rahner második utódjaként a dog-matika és ökenumenikus teológia tanszékét. Itt tanított 1996-ig, amikor elérte nyugdíjas, emeritusi éveit. Közben a teo-lógiai fakultás dékánja is volt 1987-től 1989-ig.

Vass György professzor a magyar lelkipásztori szol-gálatból is bőven kivette részét.

Angliai tartózkodása idején Nemes-zeghy Ervin rendtársával kereste fel az Angliába szakadt magyarokat: négy vá-roshat teljesítettek rendszeres lelkipász-tori szolgálatot. Ezzel segítettek msgr. Is-pánki Bélát, aki mint egész Nagy-Britan-nia egyetlen magyar lelkésze egyedül lát-ta el az angliai magyar hűveket. Vass György írja egyik visszaemlékezésében: „De úgy érzem ez sem volt igazán apostoli munka, hiszen nem volt ránk szüksége igazán az ottani magyaroknak. Egyszerűbb mun-kásokból álltak a kis magyar köz-össégek. Tagjai főképp csak azért jöttek a kéthavi magyar misére, mert hát meg-szerették a ‘fiatal’ tiszteendő urakat (Is-pánki Béla volt az öregúr). Egyszer meg is mondták, úgy mise előtti vagy utáni po-harazgatás közben: ‘Gyertek le egyszer soron kívül Birminghambe. Disznó öl-tünk. Nem fontos az a mise’. De azért tisztességből majdnem mind ott volt. Talán ragadt rájuk valami”

Az 1987-től 1989-ig viselt dékáni hiva-tal anynyira „megviselte” szervezetét, hogy négyéves dialízis kezelés után, 1997-ben négy bypasszt, 1988-ban „új” vesét kapott. Már nyugdíjazása előtt is elvállalta rendtársával, P. Németh Józseffel az inns-brucki magyar miséket, és mint emeritus egy újonnan szentelt diakónussal (dr. Mag-da Szilveszter) együtt újra szervezte az ottani hitközséget. Azóta Dr. Magda az inns-brucki magyar hitközség hivatalos feje.

Heythrop - London - Innsbruck vándorút életében, de tulajdonképpen mindenütt ugyanazt tette: tanult és taní-tott, kutatott és írt. A tanítás és időnkénti lelki szolgálat mellett 25 éven át ismertette és kritizálta Karl Rahner teológiáját, hogy ezt egy angolszász közösgé szá-mára hozzáférhetővé tegye. Ezen tanul-mányainak gyűjteménye eddig az az öt köte-mes mű, amelyet „Understanding Karl Rah-ner” összefoglaló címmel adott ki a *Sheed and Ward* kiadó Londonban. A sorozat első két kötet 1985-ban, (K. R. filozófiá-ja és fundamentál teológiája), a harmadik 1996-ban (Istentant és Krisztológia), a ne-gyedik 1998-ban (Megváltástan), az öti-dik kötet 2004-ben (Egyháztan) látott napvilágot. A sorozat záró kötet 2005. évi szeptemberében fog megjelenni Rahner szentség-tanáról és eszkatológiájáról

Az említett könyvek mellett, számos cikket publikált az angliai Heythrop Jour-nal, Clergy Review, Month, valamint a né-metországi Dokumente, az innsbrucki Zeitschrift für katholische Theologie, a ma-gyarországi Vigilia és Távtalok hasábjain.

2004-ben Heythrop College, University of London tanári és írói működését az ú. n. „Fellowship” ritka kitüntetéssel ismerte el.

Magyar szentmiséket tart rendszeresen Innsbruckban minden hónap 2. vasárnap-ján, 10 órai kezdettel a Mindszenty Ház klubtermében, Richard Wagner Str. 3., A-6020 Innsbruck.

Érdeklődni: Richard Wagner Str. 3., A-6020 Innsbruck, Dr. Magda Szilveszter diakónus, Innsbruck-Rum, Innstrasse 44. Tel.: 0512/204103.

Cserháti Ferenc

Gyermekeknek

VÁRUNK MINISTRÁLNI

A többi kezdeményezésekkel szemben részesítését előnyben a ministránsokkal való törődést, akik mintegy „melegágya” a papi hivatásoknak. A ministránsok csoportja, ha a plébániai közösségen belül megfelelően gondozták, a szemináriumot előkészítő, igazán keresztény szellemű alakulás útja lehet. A plébániát mint családközpont álló családokat neveljék, hogy ministrálói fiaikat úgy lássák, mint olajfajaradjékokat Krisztus asztala körül (vö. Zsolt 127,3).

A fogékonyabb családok és katekéták együttműködésével igen nagy gondot fordítsanak a ministráns csoportokra, hogy az oltár körül szolgálva mindegyikük tanulja meg egyre jobban szeretni az Úr Krisztust, ismerjék föl, hogy valóságosan jelen van az Eucharisztiaiban, ízleljék meg a liturgia szépségeit. Figyelembe véve az életkori sajátosságokat, támogatások és bátorítások a ministránsokkal kapcsolatos kezdeményezéseket, mind egyházmegyei, mind plébániai szinten. Krakói püspökségem éveiben volt alkalmam megtapasztalni, mennyire hasznos törőd-

ni emberi, lelki és liturgikus képzetükkel. Amikor kisfűtök és ifjak örömmel és lelkesedéssel szolgálnak az oltár körül, kortársaiknak beszélés bizonyosság adnak az Eucharisztia jelentőségéről és szépségéről. A pap és a nagyobbak magyarázatai és példája nyomán pedig még a legkiseb-
b is - eleven képzetüknek köszönhetően, ami életkori sajátosságuk - növekedni tudnak a hitben és a lelki valóságok szeretetében.

És végül ne feledkeztek meg arról, hogy Jézusnak, a Főpapnak első „apostolai” ti vagytok: a ti tanúságtételek minden más eszköznel és segítségnél többlet nyom a latban. A vasárnapi és hétköznapi szentmisék rendszerességében veletek találkoznak a ministránsok, a keztek között látják „létrejönni” az Eucharisztia, arcotokról olvassák le a misztérium tükröződését, a szívetekben veszik észre egy nagyobb szeretet meghívását. Legyetek számukra atyák, tanítómesterek, az Eucharisztia szereteténél és az életszentségnek a tanúi. (II. János Pál pápa levele az áldozópapokhoz 2004. Nagycsütörtökre, 6. p.)

Fiataloknak

SZOMJAZOM UTÁNA

Az ún. fogyasztói társadalom hajlamos arra, hogy alapvető szükségleteire egyszerűsítse le az ember életét: étel - ruházat - lakás - szórakozás... Pedig még mennyi mindent takar csak ez az egy kifejezés: étel, amire elengedhetetlenül szükségünk van... Ilyen a víz. Víz nélkül nincs élet. Víz nélkül nincs növekedés, nincs tisztaság.

Jézus János kútjánál vizet kér. Megdöbönt pillantások kísérik minden mozdulatát, minden szavát, mert egy asszonytól, egy samariai asszonytól kér vizet. Jézus a szomját oltó vízért cserében, egy egészen más, csodálatos vizet kínál jövevényének. Az örök élet vizet... Étel - éhség Isten szava, igéje után. Étél - szomjúság a víz után. S ez a víz több mint H₂O, több a kiszáradt torkot nedvesítő folyadéknál.

Éz isteni víz, amiből ha valaki iszik, soha többé meg nem szomjazik. Ez a víz, hitünk forrása. Mélyről fakadó, élő víz.

„Uram, adj nekem ebből a vízből...” mondja a samariai asszony. Valami másfajta, eddig ismeretlen szomjúság szorítja a torkát... Szomjúság Isten után.

Uram, adj nekem is ebből a vízből, sóhajts ma embere is. Isten után szomjazik, amikor megformálja életének alapvető kérdéseit. Ki is vagyok? Hova tartok? Mi az életem értelme? A pusztában vándorló választott néphez hasonlóan a kétegy és a kétszázhatvan határán. „Közöttünk van Isten, vagy nincs?”... Szomjúság az életet, örök életet adó, hűs forrás után, a minden kérdésre választ adó örök Igazság után. Ez a legfontosabb, a legalapvetőbb életünkben.

Pál atya

KISHERCEGNŐK
AZ ÖTVENEDIK MAGYAR BÁLON

A Müncheni Magyar Bál, a München és környékén élő magyarok társadalmi életének évenként visszatérő fénypontja. Az idei, 50. színvonalas fekete-fehér bál is a Bayerischer Hof Szálló dísztermében került megrendezésre. A bál kezdeti jellegét máig megőrizte, a külföldön élő magyarok összetartását és a bajor-magyar kapcsolatokat fejlesztését szorgalmazza. 1990-ig a bál mindenek előtt a bajor honatyák, de a rendszerváltás után magyar politikusként fővédnökségével is kerül megrendezésre. Vannak olyan törzsven-

rágcsokkal bemutatkozó tizenkét első bálós leány nyitótáncos volt az idei bál fénypontja. Ruhájukban hasonlatosak voltak a kishercegnőkhöz (lásd képeink), amint ezt hajukban egy kis korona is jelezte. A Burg Kastl-i Gimnázium és a müncheni magyar Regős táncosport fergeteges fellépését a hálás közönség vastappsal jutalmazta. A jó hangulatról és talpalávalóról folyamatosan gondoskodtak az évtizedek óta tánczenét játszó, kiváló zenekarok Csillik Bálint és Végvári Sándor vezetésével. Bár az idei bál időpontja

degei, akik eddig minden egyes alkalommal részt vettek a bálban. Törzsvetetői óvári Szőke Csongor és neje, Szőke Mariann, akik hosszú évek óta önzetlenül sok időt és energiát áldoznak a bál sikeréért.

A gyönyörűen öltözött, biedermeier vi-

nyagony korai volt, mégis nagyon jól sikerült, a hangulat pompás volt. Természetesen jövőre is megszervezésre kerül a Müncheni Magyar Bál, amelyre már most szeretettel várjuk kedves vendégeinket.

Szőke Csongor, München

ROBINSON MINDIG AKTUÁLIS

Gyermekkori olvasmány - élményeim közül legmaradandóbb emlék Daniel Defoe, a híres angol írójának Robinson Crusoe, a magányos hajótöröttnek lélekbe-markoló emberien szép, lenyűgöző története a magányos szigeten.

Defoe szándéka nyilvánvalóan az lehetett, hogy Robinson példátlan megpróbáltatásaiban az akkori brit erkölcsököt megdöntsék, az emberi találékonyságot, a kemény férfiaságot és az istenszeretet keresztény hitét. Mert Robinson e nagy elhagyatottságban és kilátástalanságban sem veszítette el az isteni Gondviselésbe vetett bizalmát, és hívő alázattal vallotta, hogy a Benne bízónak minden javára válik.

Robinson, a magányos hajótörött, az isteni hittel és az élni akarás természetes ösztönével és vágyával, a legprimitívebb

eszközökkel, kemény munkával megpróbálta megteremteni a lakatlan szigeten - mint valamikor az ősember is tette - a „civilizációt”. Megszelídíti a vadkecskét, a papagájt, idővel gabonát termeszt, bútort készít és a fazekasmesterséget is megtanulja, majd édes-vizet is talál. Aztán sikerül neki tutajt ácsolni és ezzel a zátonyra futott hajóról hasznos tárgyakat hozott.

Talált három Bibliát is. Nagy lelki gyönyörűséggel tanulmányozta a Szentírást.

Defoe Robinsonja minden idők klasszikus regénye. Joggal tartja az angol irodalomtörténet az angol regény megteremtőjének.

A Siralomvölgy (vallis lacrimarum) rögös útjait járó ember számára Robinson hite, lelkiereje, az embersors problémáival való viaskodás örök, követendő példája marad.

Gy. Pethe Ferenc, Mosdós

EURÓPA VAGY A MEGÉRTÉS ÚTJA

Ne kergessünk illúziókat! Az eltérő vallási hagyományok nem egymásba átfolyó, vagy valamiféle alapvallásból gondos adagolás útján előállítható valláskeverék. A modernitás hiú reményével elentében nincs közös vallási történelem, hacsak nem a legtágabb értelemben, amennyiben minden vallás az egyetlen Istent imádja, hiszen logikailag sem imádkozhat semmi egyebet...

Magyarország elmúlt száz esztendejének története, az egymást váltó diktatórikus idők szakai megmutatták, hogy a túlsúlyos politika miként képes a vallási érteletet a saját képére és hasonlatosságára formálni. A múltba reverdó revansista, nemzeti-nacionalista Horthy-korszak egyes egyházakat saját politikája kelleként használta fel, míg más egyházakat és felekezeteket, mint a nemzet felkeltésétől idegen testeket eltökélten üldözött. A szocializmus idején a világnézetileg „ateista” (tehát korántsem semleges) állam lehetetlenítette el a szabad vallásgyakorlatot, illetve a legkülönfélébb módon igyekezett megtalálni „szövetségeseit” az együttműködésre kész egyházi oldalon.

Am a rendszerváltást követően is - alig tanulta a korábbi évtizedekből - a politikai mezőny szinte valamennyi résztvevője ilyen vagy olyan szándékkal és eszközzel, hol pusztán kompenzációs okokból, az ún. történelmi egyházakkal való szövetségétől elkötelezettségéből fakadóan, ám jóformán minden esetben a szövetség szerzője csalfa reményétől vezetve kötötte meg a maga kis megállapodását a

számára oly kedves és szívéhez oly közel álló egyházakkal...

Az elmúlt tizennégy év során is a hatalom a legkülönfélébb technikákkal próbálta az egyházakat instrumentalizálni, ezzel súlyosan sérteve nemcsak a vallási érteletet, de az állam világnézetileg semlegeségi elvét, valamint a vallás- és lelkiismereti szabadság gyakorlatát és az egyházak autonómiáját...

A vallások is csak úgy válhatnak a társadalom bizonyos rétegei számára élő lelkiismeretű, a föld sójává, ha felve a világosság szaját függetlenségüket s megőrzik öröktől fogva kapott, erkölcsi értelemben vett „örök ellenzéki” szerepüket. Hiszen ne feledjük: a Tízparancsolat vagy a Hegyi beszéd nem jobboldali, nem baloldali, nem liberális hitvallás, hanem örök emberi értékrend foglalatla.

Az iszlám érintő temérdek vitától, véleménytől és ellenvéleménytől eltérően Európa számára az iszlámmal kapcsolatosan manapság éppen az tény, hogy az iszlámon belül nem (vagy csak alig) valószínűsítható megállapodás az iszlám vallás szerves egységét alkotva szoros összefonódik, az iszlám gazdagsággal, joggal, kultúrával, oktatással, vagy akár az iszlám katonapolitikájával és hadviselésével; tehát alapvetően állítja szembe a nyugati, avagy zsidó-keresztény hagyománnyal...

Rövid kivonat Gábor György előadásának, amely az „Állam és az egyház az egyesült Európában” című konferencián hangzott el. Közölte az Élet és Irodalom. Sz. J.

MINDENKI FELELŐS...

Folytatás az 1. oldalról.

áldozatot, ugyanakkor közbenjárásukat kérte azért, hogy a világ élvezhesse a béke ajándékát. A szentanya kifejezte meggyőződését, hogy mindennek ellenére, végül győzni fog az emberi személyi tisztelete, az igazságban keresett szabadság joga, az erkölcsi normák tisztelete.

Az utolsó szó soha nem a gonoszságé, végül mégis a szeretet győzedelmeskedik

A pápa arra is felhívta a figyelmet, hogy Auschwitz tragédiáját érintve nem feledkezhetünk meg azokról sem, akik a mértéketlen gonoszság közepette hőstes tanúbizonyosságot tettek a jószágról. Nagyban sokan voltak azok, akik belső szabadsággal vetették alá magukat a szenvedésnek és szeretetet tanúsítottak fogolytársaik, sőt még hóhéraják iránt is. Sokan ezt Isten és a felebarát iránti szeretet nevében tették, míg mások magasrendű spirituális értékeiktől vezérelve. Ezeknek az embereknek köszönhetően világhíressé vált a Bibliában gyak-

ran megjelenő igazság: „az ember ugyan képes rosszat, sőt olykor a legnagyobb rosszat is elkövetni, ám az utolsó szó soha nem a gonoszságé szava. Végül mégis a szeretet győzedelmeskedik meg a szenvedés bizonyos szakadékaiban is. Ne feledkezünk meg arról, hogy Auschwitzban felszínre került a szeretetnek ez a tanúbizonyossága is. Szüntelenül ébren kell tartani a lelkiismeretet, kioltani a konfliktusokat és bátorítani a békére. A mostani évfordulós megemlékezésnek is ez ad igazán értelmet. Most, amikor az áldozatok drámájára emlékezünk, nem azért tesszük, hogy fájdalmas sebeket szaggassunk fel újra, és nem azért, hogy a gyűlölet és a bosszúállás érzelmét ébresszük, hanem azért, hogy tisztelegjünk az áldozatok emléke előtt, hogy fény derüljön a történelmi igazságra és főként azért, hogy mindenki előtt világhíressé váljon: minden ember felelős történelmi alkatiáért. Soha többé, a földgolyó egyetlen szögletében se ismétlődheszen meg az, amit azok a nők és férfiak elszentesítettek, akiket 60 éve siratunk” - írja a szentanya, majd végül Isten áldásának ajándékát kérte az emlékezés ünnepének minden résztvevőjére. VR/MK

Dr. Kottra Gábor, Freising

GÉNEK ÉS GÉNTÉCHNIKA

Amíg korábban a gének és a géntechnika kérdésköre csak egy nagyon szűk kört érintő tudományos szakterületnek tűnt, addig az utóbbi években egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy az ezen a területen elért eredmények már átlépték a tudomány határát és egyre inkább mindannyiunk életét befolyásoló tényezővé lettek. E cikk célja, hogy a terjedelmi korlátok miatt, a teljesség igénye nélkül - néhány példával megvilágítsa, mindennapjainkban mely területeken találkozhatunk a géntechnika hatásaival. Messze túllépne a cikk kereteit és ezért nem lesz szó a klónozással és összejtékkel kapcsolatos, sok vitát kiváltott kérdésekről.

Gének és öröklődés

„Az alma nem esik messze fájától” - ez a mindannyiunk által ismert mondat azt a bizonyára ósidoskót óta ismert tényt fejezi ki, hogy a szülők és utódai kisebb-nagyobb mértékben hasonlítanak egymásra. Mi az alapja ennek a hasonlóságnak? Johann Georg Mendel Ágoston-rendi szerzetes volt az első, aki az öröklődés szabályait kísérletekkel próbálta tisztázni. A Brünn-i kolostor kertjében különféle virágzatú, színű és mintázatú borsófajtákat keresztezett egymással és megfigyelte, hogy az egyes tulajdonságok milyen arányban jelennek meg az utódgenerációban. 1860 körül végzett munkájával megállapította, hogy az egyes tulajdonságok egymástól függetlenül öröklődnek és hogy az öröklődés szabályai egyszerű matematikai összefüggésekkel leírhatók.

Mendel felfedezését értetlenség fogadta, és hamarosan elfeledkeztek róla, míg nem 1902-ben kimutatták, hogy az örökletes emberi betegségekre is a Mendel által leírt szabályok vonatkoznak. Az egy tulajdonság öröklődéséért felelős egységet *Johannsen* dán botanikus a *gőgő genos* = születés szóból levezetve, 1909-ben génnek nevezte el. A gének tehát az emberi, állati és növényi sejtekben egyaránt megtalálható „tervrajzok”, amelyek az öröklődő tulajdonságokat (egész pontosan: egy-egy fehérjemolekula felépítését) kódolt formában tárolják. 1944 óta tudjuk, hogy a gének anyagi hordozója a DNS-molekula (*desoxiribonukleinsav*, elterjedt angol rövidítése DNA), amely minden élő sejtben megtalálható, és amelynek szerkezetét, a híres „kettős spirált” 1953-ban két fiatal brit tudós, *J. Watson* és *F. Crick* fejtette meg (Crick a közelmúltban, 2004. július végén hunyt el). Később orvosi Nobel díjjal jutalmazott felfedezésük tudományos jelentőségét Einstein relativitáselméletéhez hasonlították és a biológiai tudományok elmúlt 50 év általi fejlődését tekintve ez nem is tűnik túlzásnak.

Az ember feltehetően már a növénytermesztés és állattenyésztés kezdetei óta törekedett arra, hogy a növények hozama minél nagyobb legyen, a tenyésztett állatok minél nagyobbak, kövérebbek, szaporábbak legyenek. E cél elérését évezredek kereszttől a keresztezés szolgálta, az az a legkivánatosabb tulajdonságokat hordozó növények és állatok egymással történő párosítása és az utódok közül a „legskizetőbbek” továbbtenyésztése. Ez a módszer nem más, mint a kedvező tulajdonságokat hordozó gének céltudatos kiválogatása, azaz végeredményben géntechnika. Miben különbözik ettől a jelenkor géntechnikája? A legjelentősebb különbség a fajtahatárokat átlépése: amíg a búza keresztezése csak másik búzafajtával és a kecske keresztezése csak másik kecskefajtával volt lehetséges, úgy a mai módszerek lehetővé teszik a kukoricába egy bakterium génjének beültetését (ami által a kukorica bizonyos kártevők számára ellenállóvá válik) vagy a kecske génje közé egy új gén beültetését, amely által később a tejen

egy emberi vérérvadást szabályozó gyógyszer hatású fehérje fog termelődni.

A humán genom megfejtése

A technika rohamos fejlődése az utóbbi néhány évtizedben lehetővé tette a gének molekuláris szinten történő analizését. Az emberi gének összessége - az ún. *genom* - mintegy hárommilliárd, láncként egymás mögé felfűzött DNS molekulából áll. Egy 1990 körül az Egyesült Államokban megkezdett és utóbb az egész világon számos kutatóintézetet magába foglaló program (Human Genome Project) célul tűzte ki, hogy a hárommilliárd molekula sorrendjét - mint egy könyv betűit - meghatározza. Hatalmas anyagi erőforrások bevetésével ezt a célt 2002-re sikerült is elérni, azaz birtokunkban van egy hárommilliárd, „betűt” tartalmazó „könyv”, amelyek azonban csak betűit ismerjük, de a nyelvet, amelyen íródott, alig. A kutatások most tehát a nyelv megértésére koncentrálnak, ez a munka azonban feltehetően még több évtizedig fog tartani és habár egyes részletekről már biztos ismeretekkel rendelkezünk, kétségszerű, hogy az egészet az ember - Isten teremtménye - megismerheti-e.

Orvosi célú felhasználások: „vörös” géntechnika

Számos gyógyhatású fehérjemolekula, mint például a cukorbetegség számára életfontosságú inzulint, vagy a véralvadást szabályozó egyes szerek esetében a szükségletek sokszor gyorsabban nőttek, mint a termelési lehetőségek. Az inzulint hagyományosan a vágóhidon levágott állatok (disznók és marhák) hasnyalmirigyének feldolgozása útján nyerték, egy tonnányi nyersanyag feldolgozása útján azonban csak 125 gramm inzulint lehetett nyerni. Mivel a világ egyre növekvő számú betegének ellátásához jelenleg mintegy évi 2000 kg inzulint van szükség, ez a módszer tartósan nem biztosíthatja az ellátást. Más módszereket is csak korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló emberi vérből nyerték, a bonyolult kivitási és tisztítási eljárások miatt ezen anyagok előállítása rendkívül drága volt, ráadásul ez utóbbiaknál a szigorú ellenőrzés ellenére fennállt a *hepatitis B* vagy *HI* vírussal (*AIDS*) való fertőzés veszélye. A géntechnika segítségével lehetőség nyílt a gyógyszerkészítésnél és nagy mennyiségben történő előállítására. Ehhez az emberi inzulint gént, azaz az inzulint-fehérjét „tervrajzát” egyebként veszélytelen baktériumtörzsekbe ültették be, a terajzot a baktériumok sajátjukként fogadták be és elkezdtek inzulint termelni. Mint ahogy a géntechnikailag módosított baktériumokat gyorsan és egyszerűen lehet szaporítani, e módszer alkalmazásával a betegek ellátása a vágóhidai állatoktól függetlenné vált.

Más az inzulinnál bonyolultabb gyógyszer-molekulákat baktériumok már nem tudnak termelni. A megoldást a kutatók ebben az esetben nagy emlősök (tehén, birka) segítségével érték el: bonyolult géntechnikai eljárások alkalmazásával ezen állatok petesejtjébe ültették be az idegen gént ölmódon, hogy a módosított petesejtből kifejlődött utódok (ún. transzgen állatok) teje tartalmazza a gyógyszeranyagot, amit aztán a tejből aránylag egyszerű módon ki lehet vonni. Az eljárás kezdeti költségei ugyan nagyon magasak, azonban a transzgen utódokat ugyanúgy lehet tovább szaporítani, mint a „normális” fajtaállításait, így hosszabb távon a kezdeti magas költségek bőven megtérülnek.

„Zöld” géntechnika a harmadik világban

Az ENSZ 2002. évből származó adatai szerint Afrika Egyenlítőre délre fekvő országában 14 millió embert fenyeget éhínség. Ennek egyik oka, hogy a termés 20-50%-a kártevők és gombák miatt, vagy a tárolás során megsemmisül. Hatalmas fel-

adat tehát ezeken a területeken a szükséges élelmiszer mennyiség biztosítása, ezt azonban lehetőleg új termőterületek bevonása, tehát a trópusi öserdők irtása nélkül kell megoldani. E feladatok megoldásában jelentős szerep juthat a géntechnikának: alkalmazásával gyorsan és céltudatosan lehet új fajtákat létrehozni, amelyek a környezetre ártalmas növényvédők szerek felhasználása nélkül is ellenállnak a helyi kártevőknél és a korábbi fajtáknál jobban tárolhatók.

Az ellenállóbb fajták kifejlesztése mellett géntechnikai módszerekkel lehetőség nyílik a meglévő növények tápanyagtartalmának növelésére, illetve kiegszítésére is. Ennek egyik érdekes példája Ázsia jelentős területeinek táplálkozását érinti. A rizis *A-vitamin* tartalma nagyon csekély. Minthogy a szem működéséhez *A-vitamin* ra van szükség, azokon a területeken, ahol a lakosság fő tápláléka a rizis, a vitaminhiány miatt évente sok ezren megvakulnak. Amennyiben sikerülne olyan rizsfajtát széles körben elterjeszteni, amelybe egy másik növényből származó *A-vitamin* termelő gént ültettek be, ez jelentősen csökkenthetné a megbetegedések számát.

A géntechnika így módon történő alkalmazásánál természetesen nem kerülhető meg annak tisztázása, hogy mennyire biztonságosak a mesterségesen módosított élelmiszerek, nem járnak-e hosszabb távon káros következményekkel. A módszer relatív újdonsága és a még csekély számú vizsgálattal azaz a kérdés véglegesen nem válaszolható meg. Az azonban természetes, hogy minden ilyen új termék csak nagyon szigorú vizsgálat után kerülhet széles körben felhasználásra és a hatóságokat a bevezetés után is még hosszú ideig követni kell. Mindenesetre az Egészségügyi Világszervezet (WHO) főtitkárnak közlése szerint nincs egyetlen tudományosan dokumentált eset sem, amely alapján bizonyítható lenne, hogy géntechnikai élelmiszer egészségkárosodást okozott volna.

Géntechnika az ipari országokban

A fejlett országok piacán természetesen az élelmiszer mennyiség, és annak változatossága géntechnika nélkül is biztosítható van, mindannyian ismerjük a nagy élelmiszerboltok tömött polcait. Ezekben az országokban a géntechnika egy más felhasználásra figyelhető meg: a nagy élelmiszeripari cégek kínálatában egyre nagyobb helyet foglalnak el az ún. *funkcionális élelmiszerek* (functional food, nutraceuticals, novel food). Eznek termékeken olyan élelmiszereket értenek, amelyek tápértékükön túlmenően pozitív hatással vannak (legálábbis a gyártók szerint) az egészségre, a teljesítményre vagy a közérzetre. A fő problémát ebben az esetben az jelenti, hogy míg gyógyszerkénel a szükséges dózist egyértelműen megadják, addig ugyanezt például egy a béllórára pozitív hatást kifejtő baktériumokat tartalmazó vagy a vérnyomást csökkentő joghurt esetében aligha lehet megadni. A problémát tovább fokozza, ha ugyanazt a hatóanyagot az egyik élelmiszer cég mondjuk csokoládéba, a másik kenyérbe, a harmadik egy tejtermékbe építi be. Ezek együttes fogyasztása a hatóanyag túladagolásához és ennek következtében a kívánt pozitív hatás helyett egészségkárosodáshoz is vezethet. Ezt a problémát egyes kutatóintézetek és egészségügyi kormányzatok már felismerték, a megnyugtató megoldás azonban még várat magára.

A géntechnika értékelése

A fenti példákban talán érzékelhető, hogy a géntechnika sok területen megkönnyítheti, emberhez mértebbé teheti életünket. A történelem azonban arra tanít, hogy a magas szintű ismeretek birtoklása nem garantálja azok bölcs és felelősségteljes használatát és nem zárja ki azt sem, hogy súlyos tévedéseknek essünk áldozatul. Így kívánatosnak tűnik, hogy a technikai felett - éppen potenciális veszélyei miatt - a társadalom egészének érdekeit képviselni hivatott szervek és intézmények szoros ellenőrzést gyakoroljanak. □

IMA A SEBÉSZETBEN

Ima az agysebészetben címmel tart előadásokat az agysebészetben Csóky András szerzte Magyarországon Csóky András sebészet, a szobathelyi Markosovszky Kórház osztályvezetője. Balaton-parti előadást követően a 48 éves főorvosot meglepően tünő tárgyválasztásáról, arról faggattuk, valóban hat-e a betegre és gyógyítóra, befolyásolja-e a gyógyulást-gyógyítást, ha imádsággal fordulunk Istenhez.

II. János Pál pápa magyarországi látogatásakor az akadémián a következőket mondta: „két megismerési rend létezik: az ész és a hit rendje... Ész és hit ugyanarra az ös eredeti igazságra törekszenek”. Sokan szeretik volna szembeállítani a két megismerési folyamatot az elmúlt kétezer évben, de előbb vagy utóbb, mindig csodót mondott a próbalókozás - kezdte válaszáat a körházi főorvos.

- Amióta visszafordultam gyermekkorom erős hitéhez, magam is tapasztaltam a pápa által megfogalmazott igazságot. Pályám során sok műtét közben hangosan, halkán vagy magában káromkodok sebészeti találokotam, aki a műtét könnyebb pillanataiban obszcén viccekkel, félreérthető megjegyzésekkel szórakoztatja környezetét. En ugyan hangosan nem káromkodtam, de meg kell vallanom, magamban én is mondtam. Sose segített, sem nekem, sem másnak. Öt éve a Jó Isten kegyelméből megindult bennem az a megtérési folyamat, amely remélem, a halálomig tart, és megváltoztatott mindent. A káromkodásból ima született, az imából hit és bölcsesség, a két megismerési rend egymást segítette, és a gyógyításban sokat tudtam lépni.

Idegszébész lévén előttem foglalkoztató súlyos koponyaűrésekkel. Legmegzérőbb élményei közé tartozik a műtőasztalon bekövetkező gyermekhalál. 1998-ban kétségbeesetten igyekeztek megmenteni egy 12 éves koponyaűrésű gyermeket, önkéntlenül új ötletet alkalmazott, s az addig eredménytelen műtétfajta eredményessé vált, a gyermek megmenekült. Erre két hónappal később, megtérése kezdetekor jött rá, amikor egy keresztmél imádkozott. Azóta az új műtétit technika komoly külföldi sikereket aratott, egyre jobban terjed az idegszében. Ahogy a főorvos mondja: Isten kegyelméből jelentősen sikerült a magas halálózati arányokon javítani.

- Az új módszerre, amelyet a koponyaűrésűknél fejlesztettem ki, a kegyelmi megvilágosodás pillanatában jöttem rá. Ugyanígy, tavaly júniusban, a gyermekeimet sétáltatva, a rózsaűzőt imádságot mondom kezdtek bennem hőmpolyogni a gondolatok, és világosodott meg bennem, hogy a nagy agyduzzadással, így koponyaűri nyomásfokozódással jár, melyben ülő agydaganatok, vérzést okozó érfejlődési rendellenességeket, hogyan kellene más módszerrel, az eddigieknél eredményesebben operálni. Két nap múlva jött egy beteg, akút már mindenhol elapasztottak, operálhatatlan, mivel a műtétet olyan fokú állapotromlás következte be, hogy kontaktusképtelenné, kómássá fog válni. Vállaltuk a műtétet, sikerült és jobb lett az állapot. Az elhalt majdnem egy év alatt 20 hasonló beteg operáltam ezzel az új módszerrel, egyet kivéve, mind egyikenél jelentős javulást, vagy túlélést lehetett elérni, pedig már lemondtak róla.

A következő új műteti ötlet az után született, hogy Fatimában térdem végigmentem azon a 250 méteren, amely a kegyhelyhez vezet. Amikor leért a kápolnához és látta a térdem vagy hason csúszó betegeket, visszafordult, hogy ő is megegye az utat.

- Sajnos sokan kinevetik, üldözni kezdik az embert ezekért a gondolatokért, de nem mindenütt. Eppen most készülök az Egyesült Államokba, ahová az Amerikai Magyar Orvosok Társasága hívott meg vendéglátónak, a fentiekre is fogok beszélni. Ithon a szekularizált tudományos világ és hatalmi struktúra nehezebben vedő erre. Hogyan lehet mindezzel megküzdeni? Megint csak az evangéliumi alapelvek segítségével. Türelem, békesség, ellenszereztet - mondja a főorvos.

Sarusi Mihály

HÍREK - ESEMÉNYEK

II. János Pál pápa az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció tagjává nevezte ki Erdő Péter bíborost

Ötszörös II. János Pál pápa Erdő Péter bíborost kinevezte az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció (Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum) tagjává, amelyről a főpásztort január 24-én kelt levelében Francis Arinze bíboros, a testület prefektusa értesítette. Ezzel a magyar primás az Apostoli Szentszék immár négy központi hatóságának lett szavazati joggal rendelkező tagja (a korábbi három hatóság: az alkotmánybírói funkciókat betöltő Pápai Törvénytárgyaló Tanács, a legfelsőbb bíróság feladatát ellátó Apostoli Szignatúra és a Katolikus Nevelési Kongregációja). A kinevezés a bíboros-primás eddig betöltött feladatait nem érinti.

Kispapok száma

A magyarországi kispapok száma 2004/05-ös tanévben 410 fő. Közülük 297 egyházmegyés, 113 pedig szerzetespap-jelölt. A hazai szemináriumokban további 40, határon túli egyházmegyékhez tartozó kispap tanul. Legnépesebb hittudományi főiskolák az egri 89, a nyíregyházi 49, a szegedi 45, valamint a budapesti szerzetesi 38 kispappal. A rendek közül jezsuitáknak 21, a piaristáknak 19, a két ferences rendtartományának együtt 17, a karmelitáknak 7, a cisztercieknek és a domonkosoknak pedig 5-5 kispapjuk van. MK

Egymilliárd 86 millió katolikus él a világon

Január 31-én a Vatikánban bemutatják a 2005-ös Pápai Évkönyvet. Ebből többek között kiderül: az elmúlt év során II. János Pál pápa tíz új püspöki széket, egy apostoli helynökséget és hat metropolitai széket létesített, továbbá 171 új püspököt nevezett ki.

A világon 2002-ben egymilliárd 71 millió katolikus élt, míg 2003-ban 15 millióval emelkedett ez a szám. A növekedés földrészek szerint eltérő: Afrikában 4 és fél százalékkal gyarapodott a hívek száma,

Ázsiában 2,2 százalékkal, Óceániában 1,3 százalékkal, míg Európában változatlan maradt a helyzet. A világ katolikusainak majdnem a fele - 49,8 százaléka - Amerikában él. Európában 26, Afrikában 13, Ázsiában 10 és fél százalék, Óceániában 0,8 százalék a katolikusok aránya.

A papok száma a világon 406 ezer, akik közül 268 ezer az egyházmegyés és 137 ezer 500 a szerzetespap. A papok összlétszáma az előző évhez képest 1100-zal növekedett, ebből több mint 700 egyházmegyés. A papszentelések száma 2002-ben 9247 volt, egy évvel később valamivel több, 9317. A nagyszeminaristák száma némileg csökkent: 2002-ben 112.643 volt, míg 2003-ban 112.373. A legtöbb papi hivatás Amerikában jelentkezett, közel 34 ezer fiatalal, majd Ázsia, Európa, Afrika és Óceánia következik. Európában a 2003-as évben 24.387 fiatal készült a papságra.

175 millió menekült vagy vándorló él világszerte

A Vándorlók és Utazók Lelkigondozásának Pápai Tanácsa 2004. december 9-én közzétett adatai szerint a világon 175 millió menekült és bevándorló él, akik bevándorlóként vagy menekültként nem abban az országban élnek, amelyben születtek. 56 millió bevándorolt él Európában, 50 millió Ázsiában, 41 millió Észak-Amerikában, 16 millió Afrikában, 6 millió Latin-Amerikában és ugyanennyi Óceániában. Országok szerint az Amerikai Egyesült Államok abszolút értelemben az első helyen szerepel 35 millió bevándorlottal, következnek az Oroszországi Föderáció 13 millióval, Németország 7 millióval, India, Kanada és Franciaország 6 millióval, Száud-Arábia 5 millió, Pakisztán 4 millió vándorló-menekülttel. Olaszország a 20. helyet foglalja el a listán, 20 millió migránnal. VR/MK

A családok érdekében

Németországban az ellenzéki kereszténypartok elismeréssel fogadták a katolikus egyház azon kezdeményezését, hogy az elkövetkező három esztendő a családnak szenteljék. A két párt szerint a politi-

ka egymagában aligha képes elegendő meggyőző erő kifejtésére, hogy a házasságok bátran vállalják a gyermekáldást. Az elkövetkező három év során az Egyház különböző akciói keretében igyekszik ráirányítani a közvélemény figyelmét arra, hogy a család a társadalom alapja.

Autóversenyzők a Szentatjánál

II. János Pál pápa immár második alkalommal fogadta a Forma egyes élvonalbeli autóversenyzőit: a sokszoros világbajnok Michael Schumachert és Rubens Barrichellot. A Vatikánban tartott fogadáson részt vett a Ferrari Autógyár elnöke és átadta a Szentatjának annak a piros versenyautónak a kicsinyített mását, amellyel a német Schumacher tavalyi hetedik alkalommal megszerezte a Forma egyes első helyét. Schumachert először 1999-ben fogadta a Szentatya és a versenyző ezt követően kijelentette, hogy életének legfelelősebb pillanata volt a találkozás II. János Pállal.

Keresztények Irakban

Irakban januárban első alkalommal elraboltak egy katolikus főpapot is. A szírítusú egyház 66 éves püspökét azonban 24 órával később ismét szabadon bocsátották. Irak 24 millió lakosa közül alig 5 százalék keresztény. A katolikus püspökök száma 17, de csak 15 élén áll kinevezett püspök. Noha Szaddam Huszein uralma idején a keresztények viszonylagos vallási szabadságot élveztek, elvándorlásuk főleg gazdasági okok miatt - már az első öbölháborút követően megkezdődött.

Vincze András

***

Miért segítjük a szentföldi keresztényeket?

A pápák 1618 óta kéri a keresztények imáit és adományait nagyjából a Szentföldön élő keresztények támogatására. A Katolikus Egyház világszerte minden évben, s az utóbbi esztendőknél, hazánkban is megrendezték a gyűjtést.

Miért részesíti megkülönböztetett figyelemben az Egyház a Szentföldet és az ott élő keresztény közösségeket sorsát?

Szentföldről indult útjára a kereszténység, amely ma már az emberiség legnépesebb vallási közössége. Krisztus szülőföldjén azonban, amely három monotheista vallásnak is a bölcsője, sok évszázada a pusztaság fenntartásukért küzdenek a keresztények, és az utóbbi évtizedekben számuk évről-évre apad.

Jelenleg Izrael lakosságának mindössze 2 százaléka keresztény. A katolikusok száma 90 ezer, többségük palesztin. A háborús viszonyok és a munkalehetőség hiánya miatt a kis keresztény közösségek napról napra fogynak, kilátásaik bizonytalanok, igen sokan elvándorolnak.

Ignace Moussa Daoud bíboros, a vatikáni Keleti Egyházak Kongregációjának prefektusa szerint a mostani „drámai helyzetben” még nagyobb figyelmet kell fordítanunk a szentföldi keresztényekre imában és anyagiakban egyaránt. A Szentföld keresztényei ugyanis most „különösen elszigetelnek érzik magukat”.

VI. Pál pápa mondta még a hetvenes évek elején: „Ha a szentföldi testvéreink jelenléte megszűnik, akkor eltűnik az élő tanúságtétel is a Szentföldön, és a szent helyek múzeumokhoz hasonlítanak csupán. Nélkülözhetetlen, hogy Jézus működéseknek, halálának és feltámasztásának helyszínén élő keresztény közösség tegyen tanúságot hitünkéről!” MKPK - Sajtóiroda

***

Különbös tiltakozás

Egy olasz faluban a hívek, minthogy papjukat az érsek máshova helyezte, ők meg ragaszkodtak hozzá. - tiltakozásul befalazták a templomuk bejáratát. A pap új állomáshelyén a hívek ugyancsak szeretik saját, régi papjukat, így nem szívesen fogadnának újat (Népszabadság). Sz. J.

Meghalt Lúcia nővér, az utolsó fatimái látók

Életének 98. évében, február 13-án, vasárnap este a portugáliai Coimbra-ban elhunyt a karmelita Lúcia dos Santos nővér. Az 1917-es Mária-jelenések a Fatima melletti Cova da Iria-ban történtek, amelynek Lúcia nővér két unokatestvérrel együtt volt szemtanúja. A felnőttkort közülük csak Lúcia érte meg. Unokatestvéreit, Francisco és Jacinta Martot 2000-ban avatta boldoggá II. János Pál pápa.

Lúcia nővér 1907. március 22-én született Aljustrelben. 1921-ben jelentkeztett dorottyas nővérek, néhány évet Spanyolországban töltött. 1946-ban visszatért Portugáliába, és engedélyt kapott, hogy a szigorúbb szellemű karmelita rendbe lépjen. 1949-ben örökfogadalmat tett Coimbra-ban, és haláláig ott élt. A kolostorban írta meg két kötetes Emlékezéseit.

Lúcia nővér földi maradványait egyelőre a coimbrai kolostorban temették el, később azonban Fatimában helyezik örök nyugalomra. KAP/Ecclesia/MK

+ Golarits István 1931-2005

Többévtizedes egyházi szolgálat után, január 25-én elhunyt Golarits István, a zürichi Szent István Magyar Misszió kiváló orgonistája, kamagya, egyháztanácsosa.

Egy 11 tagú család első gyermekeként, 1931. szeptember 11-én született Egerben. Az elemi iskola befejezése után a váci piaristáknál érettségizett, majd a budapesti Művészeti Akadémia grafikus lett. Gyermekkora óta szenvedélyes muzsikusi. 1956. októberében katonaként elhagyta hazáját és Svájcba menekült.

1960-1967 között a zürichi magyar táncsoport zongoristája. 1970-től a zürichi magyar misszió orgonistája. 1986-ban megalapította a zürichi ökömenikus énekkart, amely ma is szépen működik, és halálát ezután el nevet viseli. Hosszú betegsége után hunyt el.

Tevékenységét pontosság, hűség és elkötelezettség jellemezte. Nagy elismeréssel és hálával emlékezünk rá. Temetési gyászmiséjén zsűfölség megtelt hálás gyászolókkal a zürichi Bruder Klaus templom. A gyászmisét Poász Lajos, Csobánczi József és Vizauer Ferenc plébánosok celebrálták, és méltatták az elhunyt érdemeit.

Vizauer Ferenc

***

In memoriam Lichtfuss Tibor

Innsbruck értelemiségi közössége, nemzetiségre való tekintet nélkül nagy részvételteme Lichtfuss Tibor professzort, aki még 2004 őszén, szeptember 23-án halt meg 83 éves korában. Neve ellenére is hangzott, hogy anyanyelve magyar. Főleg történelmi és irodalmi előadásokat tartott. Kedvenc költője volt Ady Endre.

Schenk-Zékely Gabriella

***

In memoriam Katona Anna

Ugyancsak Innsbruckban hunyt el, 93 évesen, október 17-én, Katona Anna tanárnő. Szatmáron született, Trianon után szüleiivel Sopronba költözött. A bécsi egyetemen germanisztikából és francia nyelvből szerzett diplomát. 1956 után az innsbrucki Magyar Gimnáziumban tanított. Mindig szíven viselte a magyar ifjúság jövőjét. Kivánságára a soproni családi sírba temették.

Hammerle-Tuczay Edit

SZÁJRÓL SZÁJRA

A kefekötő

Ha nem is olyan túlzásba vitt formában, mint manapság, de az ú. n. „political correctness” (a nyilvánosság bizonyos köréi által helyesnek tartott magatartás) már a XIX. században is hozott vadhajtatásokat. Legyen példa erre a következő történet.

Elhallgatva az újság nevét, csak annyit, hogy a főszerkesztő Bécsben mulatott.

A kiadói hivatal feje itthon erősen ügyelt rá, hogy a vezér nélkül maradt szerkesztőség ne találjon olyasmit írni a lapba, ami az újságnak üzleti szempontból ártalmára lehetne.

Átnézett minden kefelevonatot, még a tárcavetést is. Döbbenet látta, hogy egy jókedvű humorista azt találta beleírni karcolatába: „Iszik, mint a kefekötő.”

Nyomban felrohant a szerkesztőségre, ott is ahhoz a bizonyos humoristához és ráfőrdött:

Hallatlan! Tönkre akarja tenni a lapot? Azt írja: „Iszik, mint a kefekötő.” Tudja ön, hogy emiatt Magyarország valamennyi kefekötője el fog pörtolni lapunktól?

- De hiszen az csak olyan szólás-mondás, általános kifejezés!

- Éppen ez a baj! Általános vád! Bennünket a kefekötők bojkottálni fognak! Követelem, hogy azt a sértő mondatot pedg törölje ki. - Ön pedig nem törölni ki! - kötötte az ebet a karóhoz a humorista.

- Jól van! Majd eldönti a kérdést a főszerkesztő - szót a kiadói hivatal feje.

Nyomban hosszú táviratot küldött Bécsbe a főszerkesztőnek, vázolvá a hallatlan merényletet.

Alig egy órával később megérkezett a válasz. Mivel a főszerkesztő sem óhajtotta magára haragítani a kefekötőket, de a kedvelt humoristát sem akarta megbántani, a válasz így hangzott:

- A mondatát a következő formában kell enyhíteni: iszik, mint némely „könyvkötő”.

Így estek át a ló túldolalára a régiek is és igen gyakran mi magunk, kortársaink is.

*

A nyelv

Az egyik faluban Ladislaw atya tartotta a szentmisét. Lengyel szerzetes volt, de már hosszabb ideje élt Magyarországon. A prédikáció alatt az egyik kislány suttogva így faggatta édesanyját:

- Anyuka! Milyen nyelven beszél a pap bácsi? Nem értek belőle egy szót sem.

- Figyelj jobban. Magyarul beszél - hangzott a válasz.

- Aha - szolt egy idő után a kislány

- És anyuka, akkor mi milyen nyelven beszélünk?

Közreadta: **Ramsay Győző**

Cserháti Ferenc
AZ EGYHÁZZAL
VAGY NÉLKÜLE

Cserháti Ferenc
Szentlecke-készítő.
Szent István Társulat,
2004. 488 o. Szentírási
elmelkedések gyűjteménye,
az A-B-C ciklusba osztott vasár-
és ünnepi szentmisék
szentleckeizet hómiliákát tartalmaz.
Megrendelhetők: Buda-
pesten a Szent István Társulathoz, Kossuth
L. u. 1., Tel: 0036-1/21
85820 és Münchenben az
Életünk szerkesztőségében (20.-€).

Hendrik - szellemi vezető
A-B-C osztály anyanyelvi

Cserháti Ferenc, az egyházzal vagy nélküle. Szent Maximilian kiadó, Budapest, 2004, 172 o.
Megrendelhető: Budapesten, a Szent Maximilian Lap- és Könyvkiadónál, telefon: 0036-1/328 0196 és Münchenben, az Életünk szerkesztőségében (ára: 10,- / Landwehrstr. 66., telefon: 0049-89/532 82 88. Fax: 0049-89/532 82 45.

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkeségek telefontaszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarul szentmisék helyé és idejé után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, Telefon/fax: 0044/20/8992 2054. Misézé helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton.

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.

Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban, 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Telefon/fax: 0043/1/526 49 72. Misézé helyek: Bécs, Moflbad, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor; szentmise minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmannsgasse 14, Telefon: 0043-1-317 3656

Burgenland/Alsóőrök: Pfarrram Untervart, Telefon: 0043/33/527 108

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Mag. Papp Tibor lelkes, Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043/31/68 35 08;

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, T.: 0512/204 103

Linz: Misézéhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, T.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, Telefon: 0043/662/820 139

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Rue del Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/, Érdeklődni: Ft. Galambossy Endre, Tel./Fax: 0032/2/64 85 336.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobi Sándor főlelkész, Aumonier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, Telefon: 0032/4/22 33 910

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Telefon/fax: 0033/1/42 08 61 70;

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Routel, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Telefon: 0033/4/78 501636

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézé helyek: Augsburg, Neuburg a D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Türos Dező plébános. Telefon: (0821)260-3987.

BAMBERG-EICHTSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézé helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézé helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FRIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézé helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasbourg, Mulhouse. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézé helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és AACHEN: Misézé helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de Telefon: (0221)238060. Fax: 0221/232120

<http://www.Ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Kapuvár - Sopron és Győr között (85) - eladó egy 4-szobás tágas és világos lakás (mégylakásos ház, abból 3 orvos), központban, szemben a kastéllyal. Ár: 85.000 €. Érdeklődni: 0041-32/322 26 44 (napközben).

Barátsgós, jó szakmában levő, 62 éves hölgy (159/60), megbízható, becsületes ételtársat keres, ösztinte szándékkal. Szeretek sütnifőzni. Jelige: „kéknefelejsk”.

Szabadságra szeretne menni? Diplomás betegápolónő nagy szakmai gyakorlattal, júliusban (2005), otthoni betegápolást vállal Heilbronn környékén. Tel.: 0036-70/311 36 59.

Balatonfüredi kétszintes nyaraló eladó, 2 különbejáratú egység: 2 x 2 szoba, fürdő, konyha. Épült: 1972; 340 m² telekkel; 200 m-re a Balatontól, csendes, tiszta, színvonalas. Irányár: 130 000 €. Tel.: 0036-70/311 36 59.

Középkorú, megbízható hölgy idős személy gondozását vállalná bentlakással, München területén. Tel.: 0162/488 39 28 v. 0160/450 86 77.

Budapest belvárosában, 41 m² liftes, szépen berendezett lakás igényesnek kiadó, napi 35,- € Tel.: 0049-(0)231/53 30 725 v. 0049-(0)231/82 75 35.

Panzio eladó Magyarországon gyógyfürdő helyen, Budapest és a Balaton között (Agárd). Tel.: 0049-(0)711/54 96 412 v. 0172/81 30 870.

Magyarországon, Budapestben, központban, 108 m²-es igényesen felújított lakás eladó. Tel.: 0049-(0)711/54 96 412 v. 0172/81 30 870.

Magyarországon, a Velencei tó partján, gyógyfürdő mellett, panzióban, egész évben szobák kiadók. Tel.: 0036-22/37 05 00.

Telkes, budai ház eladó. Tel.: D 02234/64284.

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézé helyek: Frankfurt-Rödellheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézé helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberhofinger Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: ukm_muenchen@yahoo.de; <http://www.erzbis-tum-muenchen.de/ungarische-mission>

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Misézé helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon: (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézé hely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg. Telefon: (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTART-i Egyházmegye: Misézé helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwabisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. Telefon: 0711/2369190 E-mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézé hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkeidveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). Telefon/fax.: 0047/22744 124

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039/06/684-261. Misézé helyek: Róma - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyszónya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milano** - minden hó első vasárnapján 10.30-kor, S. Maria della Sanita (Via Durini, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Firenze, Bologna, Padova, Torino, Palermo, Assisi, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vízauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041/1/36 23 303

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, Tel: 0041/61/381 54 45 (Basel)

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Telefon: 00 41/22/7910458;

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Telefon: 00 41/21/6478 678;

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az Orsolyiták templomban, (rue de Lausanne). Lelkés: Ft. Popa Péter, Telefon: 0041/26/534 06 72

Fonyódon 5 szobás, összkomfortos családi ház a Balaton D-i partján, 1100 m² panorámás telken, pincevel, garázzsal, beburkolozottan eladó. Irányár: 89 ezer €. Tel.: 0049-89/834 18 68.

Budapestben, az Országház közelében. V. ker., 2 x 2 szobás, színvonalas, igényesen felújított, parkettás, napos, csendes lakás eladó. Kb. 90 m²-es, 3 em. felvonó, előszoba, konyha, fürdőszoba, külön zuhanyzó, WC, cirkólo gázfűtés. Ár: 160 000,- €. Érdeklődni: 0049-(0)228/328 007 v. 0036-1/35 30 257.

Magyarországon, Miskolc belvárosában központi helyen, tömegközlekedési csomópontnál, a Kazinczy és a Szécsenyi utca sarkán, sétáló utcára néző emeleti, jó állapotban lévő 111 m²-es lakás eladó, ami irodai célra is alkalmas. Irányár: 110 000,- €. Érdeklődni: 0036-30/93 50 278.

Düsseldorf közelében élő 63 éves (180/80), független, sportos, nyugdíjas mérnök keresi élettársát komoly szándékkal, egy tisztaszívú, néméletű beszélő, lehetőleg barna bőrű, csinos hölgy személyében, 58 éves korig. Fényképes választ. Jelige: „zongorázom”.

Törtelen nyaraló eladó: (10 km-re Cegléd-től - Termalfürdőhely). 6 x 5 m alappal, egy emelet középület, luxus berendezéssel, garázzsal, 719 m² bekerített gyümölcsösssel. Irányár: 29.000,- €. Tel.: 07136/6669.

FESTMÉNYEKET

és dokumentumokat kerestünk a Magyar Nemzeti Galériában (2005 október) és a díjon-i Szépművészeti Múzeumban (2006 május) megrendezendő **Matisse és a magyar fauve-ok (1905-1914)** című kiállításához, a következő festőktől:

Bálint, Berény, Bornemissa, Boromisz, Czigány, Czöbel, Dénes, Galimberti, Huszár, Iványi-Grünwald, Kernstok, Márfy, Nemes Lampérth, Orbán, Perlrout, Pór, Rippl-Rónai, Tihanyi, Ziffer és másoktól ebből a korszakból.

Kalman Maklary, Tél: 33 (0)6 60 55 75 03 e-mail: kalmaklary@noos.fr

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidít- sen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

GOLGOTA

Sötét felhők borították,
Nagypénteken az eget.
A Golgota hegyén,
Már ott áll három kereszt.

A középsőn Jézus,
Ártatlan szenvedett.
Az ott álló tömeg,
Jézuson nevetett.

Ha Te vagy Isten Fia,
Tedd szabadá magad.
Jöjj le a keresztől,
Hogy életben maradj!

De Jézus vállalta,
A halált miértünk.
Hogy megváltson a bűntől,
És a menybe mehessünk.

A harmadik napon,
Húsvét napja jött.
Jézus a halálból feltámadt,
És a sírból kijött.

Ekkor sokan elfogadták,
Jézust, Isten Fiát.
És Húsvétkor Öt ünneplik,
Az égi és földi királyt.
2002.

Fabián Tibor (Chicago)

HIRDESSZ AZ ÉLETÜNKBE

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként: 0,10 €
„Jelige” - postaköltség 5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként 0,20
Nagybetűs sorok betűnként 0,40
Egyszerű, 1 „pontos” keret 10,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kivágásokat esetenként áruznak.
Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %-os, - hatszori hirdetésnél 20 % - ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetés díj befizetése után közölünk!

A hirdetések szövegért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

Eladó modernül berendezett családi ház két különálló komfort apartmannal. Visszatérő vendégekkel, jó mellékövedelem biztosítva. Termál és élményfürdő Kehidán, a Zala partján (Hévíztől 6 km). Tel.: 0049-(0)69/31 58 49 v. 0036-83/334 075.

A Gerecse tövénben a festői szépségű Héregen klasszikus építész tornácok nagygazdák háza eladó. 2000 m² elkört, 5000 m² hátsókert az erdőig, telefon, kábel TV, gáz. KP fűtés, csatorna, pince, nyári konyha, kerekasztú, szőlőszőlő, fészer stb. Ár: 14 MFt. Tel.: 0049/1795374682, v. 0036-20/44 03 689.

„Kereszt és korona” filmek magyarul vagy némélet a bajor-magyar kapcsolatokról 1100 éves történetéről. DVD, VHS, 2x 45 perc. Ár: 30,00 Euró + port, megrendelhető: aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.

Reformatus istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden hó 1. 3. 5. vasárnap 16 óra, minden 2. és 4. vasárnap de 11 órakor. Tel.: 089-601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

A RÓMAI SZENT ISTVÁN HÁZ

egész évben szeretettel várja az Örök Városba a szervezett zárandokcsoportokat és az egyéni turistákat, 1-5 személyes, fűrdőszobás szobákkal, nagyon kedvező áron.

www.szh-roma.com

Via del Casaletto, 481,
I-00151 ROMA
Tel.: 0039-06/6574 2834.
Fax: 0039-06/6574 5959,
szh@tiscali.it

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-maillen küldeni: életuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: életuenk@gmx.de

Feladás kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó- és tárdelő-szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: életuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 1,50 €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkesek terjesztik, elküldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengeretútra, vagy ahol nincs magyar lelkes, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 €
Előfizetési ár egy év: 15,-€
Tengeretútra US\$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

Ersteinfach 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLEKLÉLTÜNK.